

Jaar verslag 2022

van Energie Coöperatie

DEBo

Website: www.debo.frl

Email: info@debo.frl

Banknr: NL 66 TRIO 0390943770

KvK nummer: 62935437

Info: T Hettinga tel: 06 815 915 78

Voorwoord

Er zitten nogal wat uren in het schrijven van een jaarverslag. De verleiding komt er om ChatGPT (kunstmatige intelligentie) maar te laten doen. Als je echter bedenkt hoeveel energie ChatGPT kost - volgens ingewijden elke dag ongeveer dezelfde hoeveelheid als 5000 huishoudens- dan is dat al genoeg reden om er geen gebruik van te maken.

De ceo van Imec (vlaams onderzoekcentrum) waarschuwt: 'Als de huidige trend doorzet, overschrijdt de energiebehoefte voor datagebruik na 2040 het wereldwijde aanbod van energie'. En natuurlijk wordt er gewerkt aan regulering om duurzame productienormen op te leggen, maar de regel is dat er achter de feiten aan wordt gelopen. Eigenlijk doen we dat al 50 jaar. Toen al kwam de Club van Rome met het rapport 'Grenzen aan de groei'. Daarna in de tachtiger jaren ontwikkelde zich vanuit de kerken het Conciliair Proces o.a. met het thema: 'Heelheid van de schepping', en van hieruit ontstond in 1988 de Milieu Werkgroep Boalsert, die in 2015 weer verantwoordelijk was voor de oprichting van DEBo. En dat allemaal maar om één doel: 'De wereld leefbaar houden'.

Er wordt tegenwoordig excuses aangeboden voor het koloniale verleden, het is niet ondenkbaar dat dat in 2100 weer gebeurt voor het falende klimaatbeleid van het begin van de 21e eeuw. Na 6 dikke IPCC-rapporten, 27 klimaattoppen en de 8 heetste jaren ooit gemeten, blijkt de uitstoot van broeikasgassen in 2021 weer is toegenomen en blijven regeringen de olie- en gasindustrie stimuleren.

Door de extreem hoge energieprijzen van 2022 -met 'dank' aan Poetin- waarbij de aardgasprijs in het derde kwartaal opliep naar € 1,40 en een huishouden met een gemiddeld energieverbruik 86 procent meer betaalde dan een jaar eerder, zie je dat het verbruik daalt, het beroerde is dat het altijd de armsten zijn die daar het meest onder lijden, terwijl de rijken verantwoordelijk zijn voor de veel te late inzet van de energietransitie. De rijkste 1 % van de mensheid veroorzaakt 2 keer zoveel CO₂-uitstoot als de armste helft.

Een flinke opsteker voor het gezamenlijk initiatief van de e. coöperaties is dat dit jaar de hoofdprijs: Duurzaamste 30 -een initiatief van Fr. Dagblad, L. C. en Dagblad van het noorden werd gewonnen door Energie VanOns. De bij behorende geldprijs zal o. a. worden gebruikt voor het promoten van Energie VanOns en gelieerde e. coöperaties. En hoe kan het anders ook in '22 is E. VanOns weer de groenste stroomleverancier in het onderzoek van de consumentenbond.

Na 5 jaar is ons SCE-project eindelijk zo goed als verwezenlijkt en we gaan er van uit dat we de komende jaren ruim 45.000 kWh zullen leveren.

En intussen gaat Bolsward, onder begeleiding van een Burger-Pannel, in de richting van een energie-hub. Een nieuw transformatorstation, een combinatie van wind en zonenergie, geothermie met warmtenet en mogelijk waterstof productie.

Laten we hopen dat het wat opschiet want: "We zitten op een snelweg naar de klimaathel, met onze voet nog steeds op het gaspedaal". En deze zin komt niet van ChatGPT of uit een complottheorie van sociale media, maar het zijn de woorden van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties in de laatste klimaatop in Egypte.

Titus Hettinga

Verslag:

Zonnepark

Op 26 januari werd DEBo benadert door de zonnepark ontwikkelaar: 'Nederland Opgewekt'. Na een zoektocht rond Bolsward hadden zij land beschikbaar gevonden aan de zuidkant van Bolsward. Zij begrepen wel, dat zonder deelname van DEBo en de inspraak van de bevolking er nooit toestemming zou komen van de gemeente. Wij als bestuur van DEBo zijn geen voorstander van een zonnepark op goede grond maar in dit geval gingen we toch voor een mogelijke deelname van 50% in het project. Er waren namelijk goede redenen voor.

- De inrichting kan een park worden, aantrekkelijk om er te zijn.

- de oppervlakte is ca. 16 ha (zwart omlijnt) en daarmee in redelijke verhouding als ca. 1,7% van de oppervlakte van Bolsward.

- Er is betrekkelijk gemakkelijk een aansluiting mogelijk, in combinatie met windenergie op het nieuwe transformator station van Liander

- Voor de mogelijke productie van waterstof is een combinatie van wind en zon energie belangrijk.

- Bolsward profiteert mee van de revenuen, en ten slotte

- Het is het nodig om de transitie doelen te halen.

Vooroverleg heeft in het voorjaar van 2022 plaatsgehad met Peter Dijkstra (strategisch beleidsadviseur van SWF). Hierbij zijn de uitgangspunten van gemeente en ontwikkelaar besproken, i.v.m. de aanleg van een zonnepark. DEBo en ontwikkelaar werken hierin als gelijkwaardige partners. Voor de financiering zijn er voor DEBo, mogelijkheden te putten uit een regionaal ontwikkelingsfonds, beschikbaar gesteld door Fûns Skjinne Fryske Enerzjy (FSFE). Samen met FSFE is o. a. gekeken naar de wenselijkheid en de haalbaarheid van het klimaatpark. FSFE was enthousiast en ondersteunt DEBo graag financieel. 9-6 is overleg geweest met FSFE in haar kantoor in de Achmeatoren te Leeuwarden.

Een subsidieaanvraag voor een haalbaarheidsonderzoek is bij SWF ingediend en een voorlopig principeverzoek ligt klaar om de benodigde medewerking van SWF te kunnen krijgen voor een bestemmingsplanherziening.

DEBo en Ontwikkelaar hebben op 28 september jl. overleg gehad tijdens een 'speeddate event' met ambtenaar Lineke Post en wethouder Henk de Boer. De wens van wethouder de Boer was om snel een vervolgspraak te organiseren. Een eerste vervolgspraak werd via DEBo met de betreffende ambtenaar dhr. Michiel de Wit (Projectleider Energie Transitie) gehouden op 8 november.

Een eerste vooroverleg met **Platform Bolsward** heeft in juli plaatsgehad. Besproken is op welke wijze de bredere omgeving bij de ontwikkeling van het klimaatpark kan worden betrokken. Er heeft overleg plaatsgevonden m.b.t. het opzetten van een bredere discussie rondom behoefte en uitvoering van een lokaal klimaatpark. De aftrap hiertoe stond gepland voor november. Maar omdat vanaf nov. 2021 een groep bezig is -met medewerking van DEBo- met de oprichting van een **Burger-panel** en men gaandeweg tot de conclusie kwam dat zo'n Burger-panel er niet alleen moest zijn voor het aardwarmte project maar voor de hele energie transitie in en rond Bolsward, werd besloten mede op aandringen van SWF, een presentatie van het zonnepark-project uit te stellen tot na de officiële installatie van het Burger Panel. Die installatie leidde weer tot meer discussie dan was voorzien. Omdat het B.P. zich een belangrijke taak toe eigent -waar de gemeente positief tegenover staat-zal die gemeente daar wel met een raadsbesluit mee in moeten stemmen. Het werd al snel duidelijk dat er in 2022 geen presentatie meer kwam van het zonnepark. Voor de vorming van het Burger-panel was op 12 december een gesprek met SWF, waarbij Duco Hartlief en Peter Dijkstra vanuit SWF aanwezig waren, hier werd wel duidelijk dat de vorming meer tijd zou vergen.

Schiphuis project

Voor de op 8 september 2021 toegezegde SCE-subsidie was vereist dat er binnen 6 maanden dus voor 8 maart 2022 definitieve stukken ingeleverd zouden zijn voor de subsidieaanvraag. Het betrof de lijst van deelnemende leden aandeelhouders en het definitieve opstalrecht. De minimaal 12 leden die gingen deelnemen in het project konden we - met enige moeite - compleet maken, maar een definitief opstalrecht was onmogelijk toen bleek dat de watersportclub geen eigenaar was. Op een aanvraag bij SCE op 9-2-2022 naar verlenging van de termijn werd gelukkig positief gereageerd, waarbij we tot 8 mei de tijd kregen, en gelukkig kregen we het voor die datum voor elkaar.

Het project met bijbehorende nieuwe brochures moest goed gekeurd worden door een Alg. leden vergadering van de coöperatie. Die werd gehouden en goed bevonden op 21 februari. Januari 2021 hadden we een hele gunstige offerte. September 2022 kregen we de nieuwe en die was bijna 20% hoger, en de levertijd was een gok. Wat nu? Alles alsnog afblazen? Echter, omdat door de crisis de energieprijzen enorm verhoogd waren, konden we de aandeelhouders behouden en hebben we het door laten gaan en begin december lagen de panelen erop. De totale investering van het zonnesysteem is ruim €50.000,- . Door de aandeelhouders is ingebracht een bedrag van € 23.100,- . Het verschil werd een lening. Ook de aansluiting was nog een heel gedoe. De kabel langs het Oortje moest vernieuwd worden en er kwam een nieuwe transformator.

Deelauto

DEBo gaat Evert Salverda ondersteunen bij het beheer van de 2 deelauto's. Michiel Kramer zegt toe het beheer van de elektrische auto op zich te willen nemen. 7 September was er een gesprek met de gemeente over onder andere het toewijzen van een vaste parkeerplaats en laadmogelijkheid voor de elektrische deelauto. Parkeerplaatsen op en rond plein 1455 zijn vaak bezet. Voorlopig zijn de kosten die DEBo hieraan mee zou moeten betalen te hoog en wordt SWF verzocht meer laadpalen te plaatsen. Er is eigenlijk te weinig deelname voor het in stand houden van 2 deelauto's, maar Mywheels laat dat nog steeds toe. Intussen promoten wij het gebruik zoveel mogelijk, wat o.a. tot uiting kwam in de **Heamieloptocht deelname**

Op 6-10 was DEBo vertegenwoordigd op de excursie geothermie naar Z. Holland. We kregen een goede indruk van de toepassing bij een tuinder en in een wijk in Den Haag. Ook werd een bezoek gebracht aan de Bank Ned. Gemeenten voor financieringsmogelijkheden.

Op 8-12 werd een bezoek gebracht aan Dick Schrama Advies in Heeg, zij hebben ervaring met SCE-projecten en gaan ons ondersteunen met de boekhouding en administratie.

Het bestuur is ongewijzigd: Voorz.=T. Hettinga, secr.=M. Kramer, p.m.=P. Mollema en N. de Jong. Notulist: M. Galama.

Het aantal leden per eind december = 38